

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus V. Intra quod tempus beneficiorum provisiones fieri debeant?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

eorum potestati subijcit ad impediendam illis, ac recipiendam absolutionem à peccatis, vel utrumque, si approbatio sumatur primo modo, non est dubium, eam requiri *præviè*; si secundo, vel tertio, non videtur requiri *præviè*, ad institutionem in tali beneficio; cum Episcopus Presbytero conferendo, vel cum instituendo in beneficio, ipso facto *simul* subijciat Parochianos illius loci.

771 *Not. 4.* In multis locis (cum institutus duplex jus accipiat, nimirum spirituum, & temporalium) curatorum investituram in spiritualibus fieri, novum Parochum in Ecclesia proponendo Parochianis, qui ibidem publicè deponat juramentum fidei, & obedientiæ, & insignia Parochialia accipit, in temporalibus autem deducendo eum in domum Parochialem, claves, redditus, & Parochiales fructus ipsi assignando.

772 *Not. 5.* Eum, qui absque Diocesani, vel alterius Superioris consensu, possessionem *beneficii* apprehendit, *intrusum* dici, & si occupet *vi*, eo ipso perdere jus, quod ad illud habebat, sic, ut ipso facto vacet, notanter autem dixi possessionem *beneficii*, nam secus est, si tantum *prædii* ad beneficium spectantis; c. 18. de *præbend. in 6.* & Barbofa *ibid. n. 2.*

773 Difficultas porò est circa investituram in temporalibus; nam in quibusdam locis Advocati Ecclesiarum, vel Domini terrestres, illam sibi arrogant *privativè* ad Episcopum, & Superiores Ecclesiasticos, an jure, an injuriâ status Ecclesiastici? hic non disputo. Illud certum est, Patronis vel Advocatis laicis, *vi Patronatus*, vel *Advocatia*, de jure non competere jus investituræ, etiam in temporalibus, ut constabit ex tit. 38. de Jure Patronatus. Dixi de jure, & *vi Patronatus*, vel *advocatia*. Aliud enim est, si haberent ex privilegio, conventionè legitimâ, vel justâ consuetudine, inductâ scilicet de consensu Cleri, approbato per legitimum Superiorem Ecclesiasticum.

ARTICULUS V.

Intra quod tempus beneficiorum provisiones fieri debeant?

774 De hoc agitur in c. Nulla. 2. §. Cum verò, de *præbend.* ibi: cum verò *præbendas* Ecclesiasticas, seu qualibet officia, in aliqua Ecclesia vacare contigerit, non

diu maneat in *suspensio*, sed intra sex menses *personis*, qua dignè administrare valeant, conferantur: si autem Episcopus, ubi ad eum spectat, conferre distulerit, per Capitulum ordinetur; quòd, si ad Capitulum pertinuerit, & intra præscriptum terminum hoc non fecerit, Episcopus, secundum DEum, hoc cum religiosorum virorum Concilio exequatur: vel, si omnes forte neglexerint, Metropolitanus de ipsis, secundum DEum, absque illorum contradictione disponat; Nam *dilatatio est Ecclesiæ damnosa, & animabus perniciofa.* c. Quam sit 6. de *elect. in 6.* ibi: *quam sit Ecclesiæ ipsarum dispendiosa vacatio, quam periculosa etiam esse soleat animabus, non solum jura testantur, sed etiam Magistra rerum efficax experientia manifestat.* Et hæc constitutio procedit non tantum in collationibus, sed etiam electionibus, etiam beneficiis Regularibus c. *Dilectus. 12. de concess. præbend.* ubi dicitur, quòd si electio *Episcopi*, vel *Archi-Episcopi*, si non fiat in *Semestri*, non devolvatur ad alios; quia Concilium Lateranense quod dicitur de *Semestri* intelligit de *personatibus*, & minoribus beneficiis, imò etiam in *hospitalibus* conferri solent in *titulum*; non autem in *Prælaturis principalibus Ecclesiarum Cathedralium, & Regularium*; Nam hæc ultra tres menses vacare non debent, propter majus periculum. c. ne pro defectu 41. de *Elect.* ibi: statuimus: *ut ultra tres menses Cathedralis Ecclesiæ, vel Regularis, Prælato non vacet; intra quos (impedimento cessante) selectio celebrata non fuerit, qui eligere debuerant, eligendi potestate careant eâ vice, ac ipsa eligendi potestas ad eum, qui proximè præesse dignoscitur, devolvatur*; is verò, ad quem fuerit devoluta potestas, DEum præ oculis habens, *non differat ultra tres menses*, cum Consilio Capituli sui, & aliorum virorum prudentium, *viduatam Ecclesiam de persona idonea ipsius quidem Ecclesiæ, vel alterius, si digna non reperiat, in illa Canonice ordinare*: si canonicam voluerit effugere ultionem.

Ex his juribus deducitur, tempus, 775 intra quod de jure provideri debet Prælaturis principalibus Ecclesiarum Cathedralium, & Regularium; esse *trimestre*, inferiorum autem, *semestre*, ita quidem, ut, si pereos, ad quos pertinet ejusmodi provisio intra tempus à jure definitum eâ provisio negligatur, jus providendi pro

ea vice devolvatur ad superiorem, juxta dicenda in sequentibus. Dixi, si negligatur, quod importat aliquam culpam ab eo, qui providere debebat, admiffam, hac autem non adest, ubi obstat iustum impedimentum, vel ignorantia vacationis, ergo. Unde in hac materia, quaestio est 1. qualiter accipiendum, cum dicitur, quod hoc tempus non currat impedito, à provisione tunc faciendâ; nec etiam ignorandi vacationem beneficii? ante resolutionem, quaestio not. hanc peti posse ex c. Quia diversitatem 5. de Concess. praebe. ubi, cum Archiepiscopo Eboracensi, ab officio suspensio, nonnulli durante suspensione beneficia, ad ejus collationem spectantia, accepissent, re intellectâ mandati Pontifex, ut detentores, ad ea dimittenda complectantur, nisi, vel ex speciali mandato Sedis Apostolicae, vel Auctoritate Lateranensis Concilii à Capitulo easint adepti. Neque vult tempus suspensionis, & quo Archiepiscopo ad Sedem Apostolicam accessit, & apud illam remansit, vel recessit ab illa, intra sex menses à Concil. Lateran. praefixos, neque hos à tempore vacationis praebendarum, sed notitiâ ipsius computari.

776 Ex hac definitione Pontifex deducitur 1. quod tempus faciendâ provisioni Ecclesiarum praefixum, non currat legitime impedito; Nam, ut loquitur Pontifex in dict. c. Quia diversitatem, illa Concilii Lateranensis Constitutio (quod si provisio non fiat inter tempus à jure definitum) contra negligentes tantum fuit promulgata, iuste autem impeditus à faciendâ provisione intra tempus debitum, non est negligens, & hoc procedit, sive impedimentum sit juris, sive facti. v.g. Si Collator sit suspensus, aut, si post absolutionem à suspensione adhuc maneat apud Sedem Apostolicam, ex quibus primum est impedimentum juris; alterum, facti; de utroque hoc ipsum est expressum in textu, primum quidem ubi: tunc, si volueris, non tamen valueris Archiepiscopus ipse in conferendis beneficiis, uti propria potestate, à qua cessi fuerit suâ culpâ suspensus, non tamen ad ipsum Capitulum ex illa culpa praebendarum erat donatio devoluta, sed ad illum tempore suspensionis illius praebendarum donatio pertinebat, qui (praeter ejus desiderium, at negligentiam) poterat praebendas do-

nare; Secundum autem verbis immediate sequentibus, ibi: tempus etiam, quoad Apostolicam Sedem accessit, & apud illam remansit, vel recessit ab illa, intra sex menses nullatenus computetur.

Si dicas: quando quis suâ culpâ incidit in poenam v.g. privationem juris eligendi, vel conferendi beneficia, non excusatur ab ea poena. arg. L. 2. §. ult. ff. si quis caut. Sed sic se res habet, cum quis non potest conferre beneficia propter incurfam suspensionem, vel excommunicationem; cum hæc poenæ non incurrantur sine culpa, ergo. & cum dist. maj. quando quis suâ culpâ incurrit poenam directè ordinatam ad puniendam talem culpam non excusatur ab ea poena, transeat, directè ordinatam in aliam culpam. N. maj. & absolute minorem, nam privatio juris conferendi beneficia, tanquam poena, non ordinatur directè ad puniendam quamvis culpam, cui statuitur poena suspensionis, ex qua consequenter fit, à suspensio non potest conferri beneficia; Sed solum ordinatur in culpam negligentiam commissam in non providendo beneficiis, cum posset, & deberet; at hoc se non habet ita in casu, quo Collator suspensus est, licet hanc censurâ meruerit suâ culpâ, ut aperte dicitur in ipso textu. ergo.

Deducitur 2. quod tempus, à jure definitum pro faciendâ beneficiorum provisione, nec curat impedito, nec ignorantia vacationem beneficii, constat ex dict. c. Quia diversitatem, in fine, ibi: Semestre autem tempus, non à tempore vacationis praebendarum, sed notitiâ potius ipsius volumus computari, ubi nota, tempus, quod currit etiam impedito, esse continuum, quod autem non currit impedito, vocari utile, secundum Gloss. margin. in c. Bene novit. 18. dist. 61. lit. 13. Ex hoc habetur, quod tempus sex Mensium, datum ad conferendum, non est numerandum à die vacationis simpliciter, sed à die vacationis illi notæ, ad quem pertinet collatio, ut cum aliis tradit Garcia p. 10. c. 2. n. 15. & 27. atque adeo tempus intermedium à die vacationis usque ad diem acceptæ notitiæ de vacatione beneficii esse utile, nisi praefixum sit, non in odium negligentiae, sed in favorem tertii, vel alterius, nam tali casu volunt aliqui, quod etiam currat impedito, & ignorantia, arg. L. Genero 8. ff. de his, qui not. infam.

779

Quæstio est 2. qualiter in casu negligentia potestas providendi pro ea vice devolvatur ad alium? R. Si ad Episcopum jure proprio spectat collatio beneficii vacantis, & hic illud non confert intra debitum tempus, potestatem ejus conferendi, devolvi *ea vice* ad Capitulum, jure sic disponente, propter Communionem, quæ est inter Episcopum, & Capitulum, tanquam inter caput, & membra ejusdem corporis; Si spectet ad Capitulum, & similiter intra tempus præfixum non conferat, devolvi ad Episcopum: utroque negligente, ad Metropolitanum ex c. *Nulla* §. *si autem* de concess. præbend. Unde sequitur, quod potestas conferendi beneficia devolvatur *gradatim* ab inferiore ad proximum superiorem, donec veniatur ad Papam. Dixi si collatio spectet ad Episcopum *jure proprio*, quatenus scilicet est illius Ecclesiæ Episcopus, in quo jure etiam Capitulum aliquo modo communicat; non verò, quando ad eum spectat *jure devoluto*, sic Azor p. 2. l. 6. c. 27. Nam tali casu Episcopo, negligente, potestas devolvitur ad Metropolitanum. Et hoc procedit etiam in Collatoribus Regularibus, in quorum negligentia potestas conferendi beneficia devolvitur ad Ordinarium, in cujus Diocesi ea sita sunt, si Prælati non sint exempti; Si autem exempti, Ordinarius ea conferet, ut delegatus Papæ, juxta Clem. *unic.* de suppl. negl. Prælat. Quamvis autem in c. 2. de concess. Præbend. ut dictum est, in casu negligentia, potestas conferendi beneficia vacantia devolvatur ad proximum superiorem, hoc tamen intelligi debet, de beneficiis vacantibus *infra Episcopatum*, & reliqua *hoc superiora* c. *Dilectus* 12. de concess. præbend. sive hæc minora dentur collatione, sive electione, ut notat Pirhing de concess. præbend. n. 37. in fine, quamvis postea etiam circa Prælaturas principales, quoad jus devolutionis aliter statutum sit, ut dicemus n. 782.

780

Præter hæc *Not.* 1. ei, ad quem devolvitur potestas conferendi beneficium propter negligentiam inferiorem, concedi sex menses, intra quos conferre debet, computandos non à die devoluti juris, sed à die, quo scivit illud jus esse ad se devolutum, quod procedit de singulis, ad quos gradatim fit devolutio, sic Azor *cit.* q. 10. & 12. ut constat ex præmissis juribus.

Not. 2. Elapso tempore, à jure præsi-

xo, non prodesse purgationem mora, ut tunc valida sit collatio beneficii à moroso facta; quia potestas conferendi ipso jure jam ad alium translata est, quamvis superior, ad quem devoluta est, inferiori concedere possit potestatem conferendi idem beneficium, non jure proprio, sed concedentis, sic Rebuff. in praxi benefic. tit. de devolut. n. 32. Azor. *cit.* c. 27. q. 16.

Not. 3. quod potestas conferendi beneficia, per devolutionem ad alium transfrens, *cum iisdem conditionibus transeat*, quæ prius annexæ illi erant, nam id, quod in alterius locum subrogatur, subit conditionem ejus, cui sufficitur. L. 1. ff. de solut. Hinc non potest Episcopus beneficium, cujus collatio ad ipsum devoluta est, aliter, vel aliis conditionibus, aut qualitatibus affectum, conferre alteri, quam id potuisset, ac debuisset is, qui providere debuisset, sed neglexit, de quo V. dicenda in seqq.

Not. 4. Si Episcopus beneficium, quod ad ipsum solum pertinet conferre, à conferendo propter aliquam censuram impeditus est, potestatem penes eum manere, & Episcopum tunc censeri impeditum, c. *Quia diversitatem* §. de concess. præbend. si autem spectet simul ad Episcopum, & Capitulum, collationem fore penes Capitulum, c. *unic.* Ne Sede vacante. in 6. & c. 1. de suppl. negl. Prælat. in 6. Superiori porro, ad quem fit devolutio competit jus non modò conferendi beneficium *devolutum*, sed etiam mittendi in possessionem, cum hoc illi sit accessorium: Sic Abbas in c. *Dilecto* §. *Præterea* de præbend. n. 2.

Not. 5. et si in casu negligentia eorum, 782 ad quos pertinet potestas providendi dignitates principales, devolutio non facta sit ad proximum superiorem, (ut habetur c. *dilectus* 12. de concess. præbend.) postea tamen sub Innocentio III. ut habetur in c. *ne pro defectu* 41. decretum esse, ut propter negligentiam non eligentium (non autem ob electionem indigni, vel neglectæ formæ) *intra trimestre*, potestas eligendi Prælatum, in Ecclesiis Cathedralibus, & Regularibus devolveretur ad proximum Superiorem, ad quem pertinet confirmatio Electionis. Sic Abbas in *cit.* c. *Dilectus* n. 3. Et quia jus confirmandi Episcopos communiter jam pertinet ad Papam, ad eum in casu dato fieri devolutio, in reliquis verò duobus casibus ad Papam.

Prima pars habetur, ut dixi, ex c. 783. *Dile-*

Dilectus, ubi, cum Archiepiscopus S. Severina, credens mortuo Episcopo, propter negligentiam Canonicorum Ecclesie viduata, jus providendi ad se devolutum, in Episcopum ejusdem elegerit Canonicum G. Pontifex re cognita rescripsit: Nos attendentes, quod Canon Lateran. Concilii, at Alexandro Papa *contra negligentes* editus, ad Archiepiscopatum, vel Episcopatum non solet extendi; sed ad personatus alios, & minora Ecclesiastica beneficia coarctari, electionem hujusmodi, justitia cassavimus exigente. Ex quo Doctores hunc conclusionem inferunt, quod electio Episcopi, vel Archiepiscopi, si non fiat in semestri, non devolvatur ad alios, quia Concil. Lateran. intelligit de personatibus, & minoribus beneficiis. Altera pars ex c. ne pro defectu, ubi statuitur, ne pro defectu Pastoris gregem dominicum lupus rapax invadat, aut in facultatibus suis Ecclesia viduata grave dispendium patiatur: in hoc etiam succurrendo periculis animarum, & Ecclesiarum in demeritatibus providendo, ut *ultra tres menses* Cathedralis Ecclesia, vel Regularis Pralato non vacet intra quos, (impedimento cessante) si electio celebrata non fuerit: qui eligere debuerant, eligendi potestate careant ea vice, ac ipsa eligendi potestas ad eum, qui proximo praesse dignoscitur, devolvatur, is vero, ad quem fuerit devoluta potestas, DEum pra oculis habens non differat ultra tres menses cum Consilio Capituli sui, & aliorum virorum prudentiam, viduatam Ecclesiam de persona idonea ipsius quidem Ecclesiae, vel alterius, si digna non reperiatur in illa canonice ordinare: si canonicam voluerit effugere ultionem.

784 Ex hoc enim textu, qui, ut notat Layman in c. *ne pro defectu* n. 6. posterior est altero de quo in *cit. c. Dilectus*, ubi idem Innocentius contrarium statuerat, habetur, devolutionem potestatis eligendi, propter negligentiam Electorum, fieri ad proximum Superiorem, *etiam in Ecclesiis Cathedralibus*, ita, ut si Canonici per tres menses Episcopum eligere negligant, jus eligendi pro ea vice ad Archiepiscopum devolvatur, quamvis in Ecclesiis inferioribus devolutio semper fiat ad proximum Superiorem.

785 Dixi primo: propter negligentiam Electorum, nam in casu, quo Electores privantur jure eligendi pro ea vice, propterea,

quod indignum elegerint, devolutio non fit ad proximum Superiorem, prout constat ex decreto Bonifacii VIII. in c. *Quamquam* 18. de elect. in 6. ibi: quamquam in casu negligentiae sit statutum a jure, ut Ecclesiam Cathedrali vacante, si per eos, ad quos spectat, non fuerit electio de Pralato intra tempus debitum celebrata, eligendi potestas ad superiorem proximum devolvatur: hoc tamen non est ad casum alium extendendum; igitur si Electores in hujusmodi Ecclesia, vel ipso jure, cum eligunt scienter indignum, vel per sententiam, cum formam traditam in generali Concilio, non observant, eligendi potestate priventur: non ad dictum Superiorem, sed Romanum Pontificem potestas eadem devolvetur, secus autem in inferioribus Ecclesiis est censendum.

Ex hoc textu colligitur, quod canon 786 in c. *ne pro defectu*, statuens Electoribus, in casu negligentiae, privationem juris eligendi pro illa vice, ac devolutionem ejus ad Superiorem proximum, non debeat extendi ad casum, quo statuitur Electoribus privatio juris eligendi pro illa vice in *paenam electionis indigni*, quia Canon vel lex correctoria juris antiqui extendi non debet ultra casum expressum, ut habetur in L. *Pracipimus* C. de appellat. ad intextus c. *ne pro defectu*, qui corrigit jus antiquum, seu antequam, solum fit correctio, quod in casu negligentiae, in Ecclesiis Cathedralibus, devolutio fiat ad proximum superiorem, quin mentio fiat de casu, quo scienter eligitur indignus, vel non servatur forma: ergo ad hunc casum id, quod decretum est in c. *ne pro defectu*, extendi non debet.

Dixi 2. devolutionem (in casu negligentiae tempore debito in Cathedralibus) fieri ad Archiepiscopum; sed hoc intellige, si ad eum aliam spectat electionis confirmatio, ut ex sententia recepta notat Glossa in Clement. unic. h. t. V. *dispositionem*, junct. Gloss. marginali ibid. & ita Rebuff. in praxi benefic. tit. de devolut. n. 18. dicens, quod propter negligentiam jus eligendi devolvatur ad Superiorem, *cujus est confirmare electum*; similiterq; propter negligentiam praesentantiu jus providendi devolvatur ad eum superiorem, *cujus est institvere praesentatum*, sive is Episcopus, sive alius Pralatus sit.

788 Nor. 6. Cum constitutionis, in c. *ne pro defectu*, principalis intentio sit, providere Ecclesiis viduatis, ne damnum patiantur, ideoque favorabilis censerit debeat, ut ejus

ejus extensio ultra vim verborum, spectatâ intentione Legislatoris, juridica videri possit, juxta ea, quæ docui *lib. 1. tit. 2.* delegum interpretatione, eandem non tam ex identitate rationis, quam intentione legislatoris probabiliter extendi ad Ecclesiarum Collegiarum Prælatos illos, qui et ipsi ordinariam, ac generalem jurisdictionem in Clericos suæ Ecclesiæ jure speciali exercent. Sic Abbas in *dict. c. ne pro defectu n. 2.* Immo ibid. *n. 2.* quod maximè videtur procedere, si tales Prælati sint exempti, & gaudeant jurisdictione quasi Episcopi, privativè ad Episcopum.

789 *Not. 7.* Superiorem, ad quem potestas eligendi devolvitur ob negligentiam Electorum, debere aliquem eligere ex ejusdem Ecclesiæ gremio, sive corpore, dummodo idoneus adsit, alioquin ex alia Ecclesia, personam idoneam assumere non prohibetur, prout colligitur ex *cit. c. ne pro defectu*, & constat ex *c. 13. dist. 61. ibi. Nullus invitis detur Episcopus*, ubi Gl. *Tunc de aliena Ecclesia eligantur, quando in propria nullus invenitur idoneus, & si Clerici viderint, se in hoc prægravari, sit eis facultas appellandi, & contradicendi.* Et Eman. Rodriq. to. 2. Regul. qq. q. à 9. *Injuriam fieri fratribus, si inter eos reperitur dignus prælaturâ, & alius præficiatur.*

790 Dices: Canonici poterant eligere non tantum unum ex gremio, sed etiam extraneum; ergo idem potest superior, ad quem jus eligendi pro ea vice devolutum est. Ant. constat ex *c. Cum nobis 19. de elect.* prout in integra lectione habetur: cum duæ partes, & amplius, electioni consenserint, & consentiant, licet tamen cautum reperitur in canone, ut tunc alter, de altera Ecclesia eligatur, *cum nullus in propria fuerit repertus idoneus*, quia tamen hoc *in favorem introductum est Clericorum, & cuique licet renuntiare juri, quod pro se noscitur introductum*; Vos, qui duæ partes eratis, & amplius, cum hoc, quod duæ partes Capituli faciunt, totum facere videatur, in hac parte juri, quod pro vobis facere videbatur, renuntiare potuistis: & electionem de persona alterius Ecclesiæ celebrare, præsertim, cum illud decretum locum habere videatur, quando Clericis *renuentibus, & invitis per alicujus violentiam potestatis extraneus ingeritur ex adverso*, propter quod sequitur in decreto, ut sit facultas Clericis, retinendi, si se viderint prægravari, & quos ingeri sibi viderint, ex adverso, propter quod se non timeant refutari. De-

inde etiam ex *c. cum inter 21. eod. ubi*, quod non possint electores *in præjudicium electi* compromittere, sed, si consenserint electioni suæ, vel consentire velint non obstante laudo, in contrarium lato, est confirmandus: si aliud canonicum sibi non obfistat, licet non sit de gremio illius Ecclesiæ, quantumcunque ob causam à majori parte fuerit appellatum. Consequentia etiam probatur, quia devolutio sit eodem jure, ac potestate, quam iis habuerunt, à quibus sit; subrogatum enim imitatur naturam ejus, cui subrogatur, *L. cum qui 10. §. qui injuriam junct. Gloss. V. danda. ff. Si quis cautionibus, c. Ecclesia 3.* Ut vi lite non pendente junct. Gloss. V. *succeperunt.* Nav. Conf. 22. de celeb. Miss. Everardus in loco, à *vi subrogationis.*

8. Distant. Canonici poterant eligere 791 non tantum unum ex gremio, sed etiam extraneum, si renuntiare volebant ei, quod in favorem ipsorum introductum est, ut ceteroquin potius unus ex ipsis eligeretur, C. secus N. ant. & conseq. ad prob. hujus dist. ant. devolutio sit *eodem jure, ac potestate, sed non privilegio*, quod ii habuerunt, à quibus sit C. *eodem jure, ac potestate, atque privilegio.* N. anteced. Nam in casu devolutionis, propter negligentiam, in subrogatum cum potestate faciendi, quod ipsi poterant, non transit, quod specialiter introductum in favorem Canonice talis Ecclesiæ; Sed sola potestas, prout jure illis constituta est, ut rectè notat Layman in *c. ne pro defectu n. 8. at de jure, & secundum Sacros canones*, non est in Collegio vel communitate instituendus Prælati, qui ex corpore non sit, nisi ipsi Capitulares consentiant, & quasi juri suo renuntient, ut constat ex *c. Cum nobis*, supra n. 790. cum ergo in subrogatum non transeat illud privilegium, non poterit hoc, quod illi possunt ex *vi sui privilegii*, nisi etiam pro tali casu renuntient.

8. *Not. 7.* si præbendæ Canonice non sint 792 divisæ in aliqua Ecclesia, sed omnes reditus ad communem mensam pertinent, & numerus canonicorum non sit determinatus, præbendam per mortem, vel renuntiationem præbendæ, propriè non vacare, consequenter non esse locum devolutioni propter negligentiam præbendæ intra semestre non collatæ alteri. *c. ex parte 10. de concess. præbend.* in talibus tamen Ecclesiis non numeratio (ubi scilicet non est determinatus numerus Canonicorum) potest superior v. g. Episcopus, Prælatum, & Capitulum compellere, ad recipiendum eum numerum Canonicorum, qui ali potest committere secundum facultates reddituum illius Ecclesiæ, & præfixere terminum, intra quem fiat receptio, *Not. 8.*

793 Not. 8. devolucionem non tantum fieri in casu negligentiae, sed etiam in casu collationis factae indigno, & inhabili c. *Cum in cunctis* 7. §. *Clerici Sanè*, de *Elect.* quod etiam procedit de confirmatione, institutione, vel admissione *indigni, scienter factae*, ut colligitur ex *Gloss. in cit. c. 7. V. fecerit. &c. Azor. c. 27. q. 3.* Ubi tamen advertendum, in hoc casu devolucionis faciendum esse discrimen aliquod à casu, quo devolutio fit *propter negligentiam*, hoc porro discrimen à nobis assignatum est *à n. 786. supr.*

ARTICVLVS VI.

De reliquis ad hunc titulum pertinentibus.

794 Illis, quae in promissis hoc titulo articulis deduximus, addenda duximus sequentia, quae in diversis Capitulis hujus tituli memorantur. Quare not. 1. in Ecclesiis regularibus Canonicorum, seu Monachorum, & etiam Monialium, institui non posse plures, quam commodè ex proventibus, & fructibus ali valeant; Sicut enim habetur in c. *non amplius. 1. h. t. ibi: non amplius suscipiantur in Monasterio Monachorum, aut Clericorum, seu etiam puellarum, quam quot se regere de bonis Ecclesiae, absque penuria, possint.* Hinc idem statuerunt plura Concilia, de quibus videri potest Gonzalez in c. *1. h. t. n. 3. & Trid. sess. 25. de Regularib. c. 3. ibi: in Monasteriis tamen, & donibus, tam virorum, quam mulierum, bona immobilia possidentibus, is tantum numerus constituatur, ac imposterum conferretur, qui vel ex redditibus propriis Monasteriorum, vel ex consuetis elemosynis possit sustentari;* quod confirmari potest plurimum, etiam Summorum Pontificum decretis, quos refert Barbosa in *dict. locum Trid. à n. 18.* districtè inhibentibus contrarium, tum illi, quod dicitur in c. *non amplius;* tum in c. *3. Trid.* Advertendum tamen 1. non esse contra hoc decretum, si completo numero personarum, quae ali possunt ex annuis redditibus Monasterii, admittitur alia, *ultra numerum earum,* non alenda ex redditibus Monasterii, sed dote, quam affert Monasterio; ita Sanchez in *Decalog. tom. 2. l. 7. c. 23. à n. 4.* Suarez de *Relig. tr. 3. l. 4. n. 17.* & alii; deinde, quamvis attento ju-
Tom. III.

re antiquo, in c. *unico, de regul. in 6.* professio Monialis, recepta in Monasterio non mendicantium, *ultra numerum earum,* quae ex redditibus Monasterii, & consuetis elemosynis absque penuria sustentari valerent, esset irrita; hodie tamen locum non habere, quia consuetudine abrogatum est, cum compertum sit, plures saepe admitti, nec unquam nostris temporibus auditum sit, in controversiam verti valorem professionis, ne dum illam irritari, ita Sanchez *loc. cit.* Ex quo habetur, decretum de non recipiendis ultra numerum, intelligi de his, qui alendi forent ex redditibus Monasterii sine penuria solum sufficientibus pro eo numero.

Not. 2. quando in aliqua Ecclesia, communi institutione jurata, statutum est, ut certus numerus Canonicorum ex ejus redditibus teneatur, & deinde, successu temporis, ille numerus diminuitur (morte v. g. aliquorum, vel resignatione &c.) numerum illum non posse suppleri instituendo in illis praebendis, vel Canonicatibus Laicos, qui in talibus Ecclesiis Canonicorum titulo nominentur; Sed de aliis Clericorum personis idoneis, ut Deo in divinis officiis, *per Ecclesiasticos ordines congrue deserviat;* Sic Eugenius Papa. c. *in Ecclesia Vestra 2. h. t.* in cujus c. sine apud Gonzalez legitur prohibitio ejusdem, districtus inhibentis, *ne de Cetero Laici in Canonicos admittantur,* ex quo textu deducitur, nullum, *non Clericum,* esse capacem obtinendi beneficium, vel praebendam Spiritualem, seu Ecclesiasticam; Sic Azor *p. 2. l. 6. c. 2. q. 5.* Unde Sanchez de *matr. l. 7. D. 42. n. 14.* cum aliis, resolvit, quod ad beneficium obtinendum non sufficit, quempiam, habitum Clericalem gestantem, animum habere statim obtento beneficio assumendi Ordinem Clericalem; Sed hic ordo debet necessarìo praecedere; quod etiam contra *Gloss. ult. in presenti tenet Gonzalez ad reg. 8. Cancell. gloss. 2. num. 66.* Quamvis ille, cui confertur beneficium, incederet in habitu, & tonsura, & communiter reputaretur Clericus; adhuc enim, si constet de veritate, collatio beneficii non tenet, ut per Flamin. de *resig. benefic. l. 4. q. 2. n. 59.* Gonzal. de *gloss. 2. à n. 64. Nicol. Garc. de benefic. p. 3. c. 1. à num. 11.* quos citat, & sequitur Barbosa